

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH140059

NAZWA
OBSZARU Raciąż

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [5. STATUS OCHRONY OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH140059	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Raciąż

1.4. Data opracowania 2020-06	1.5. Data aktualizacji 2024-03
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja:	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres:	Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail:	kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2021-01
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2022-02
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	2023-11
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	rozp. MKiŚ z dn. 7 września 2023 r. w spr. soo Raciąż (PLH140059)

2. POŁOŻENIE OBSZARU

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

[Powrót](#)

Długość geograficzna
20.1624

Szerokość geograficzna
52.8196

2.2. Powierzchnia [ha]:
1429.08

2.3. Obszar morski [%]
0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2   Nazwa regionu

PL12	Mazowieckie
------	-------------

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0
%)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk:

[Powrót](#)

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
6440			0.01		P	D			
7120			0.01		P	D			
7230			67.0		M	B	C	B	B
91E0			0.01		P	D			

- PF: dla typów siedlisk, do których mogą odnosić się zarówno formy priorytetowe, jak i niepriorytetowe (6210, 7130, 9430) należy wpisać „x” w kolumnie PF celem wskazania formy priorytetowej.
- NP: jeśli dany typ siedliska nie istnieje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Pokrycie: można wpisywać z dokładnością do wartości dziesiętnych.
- Jaskinie: w przypadku siedlisk typu 8310 i 8330 (jaskinie) należy podać liczbę jaskiń, jeśli nie są dostępne szacunkowe dane na temat powierzchni.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe).

3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Gatunki				Populacja na obszarze				Ocena obszaru	
		Nazwa					Jakość		

Grupa	Kod	naukowa	S	NP	Typ	Wielkość		Jednostka	Kategoria	danych	A B C D	A B C		
						Min	Maks		C R V P		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
A	1188	Bombina bombina			p					P	D			
M	1337	Castor fiber			p					M	D			

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
N16	15.02
N10	36.22
N07	22.54
N12	17.68
N17	7.61
N19	0.93
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Zgodnie z podziałem geobotanicznym (Szafer i Zarzycki 1977) omawiany obszar leży w Okręgu Północnomazowieckim w Krainie Mazowieckiej. Przy rozpatrywaniu zróżnicowania zespołów leśnych według Matuszkiewicza (2002) teren ten należy do Krainy Północnomazowiecko-Kurpiowskiej i Podkrainy Wkry. Flora obszaru charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem, od suchych borów sosnowych porastających wydmy do obszarów bagiennych, ze stale stagnującą wodą. Obszary między wydmami zajmują silnie zróżnicowana i bogata w gatunki roślinność bagienna. Wydmy, sztucznie zalesione sosną porasta bór suchy. Miejsca odsłonięte porastają suche murawy kserotermiczne, na których wykryto m.in. sasanę łąkową i kocanki piaskowe. W pozostałej części wzgórz wydmy przeważa bór sosnowy świeży. Pojedyncze okazy pomnikowych dębów wskazują także, że niżej położone miejsca mogły porastać w przeszłości dąbrowy. Miejsca niżej położone zajmują łągi olszowo-jesionowe. Unikatowym bogactwem florystycznym odznaczają się tereny bagienne. Największe bagno między Żychowem a Szczepkowskimi Żalami jest pocięte gęstą siecią rowów melioracyjnych. Obszar ten zasiedliły bobry *Castor fiber*, budując liczne przetamowania, które w efekcie powodują wtórne zabagnienie tego obszaru. Ślady dołów potorfowych wskazują, że tereny te

w przeszłości był eksploatowane w kierunku pozyskania tej kopaliny. Większość bagna jest niedostępna. Omawiany obszar wyróżnia się również bogactwem awifauny. W trakcie inwentaryzacji prowadzonej w 2004 r. stwierdzono 100 gatunki ptaków, wśród nich 91 to gatunki lęgowe. Wyróżnia się wśród nich grupa morfologiczno-ekologiczna ptaków wodno-błotnych, reprezentowana przez 20 gatunków, w tym m.in. rzyka, kszka czy bataliona.

4.2. Jakość i znaczenie

7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk Torfowisko zajmuje płaskodenne obniżenie w obrębie mezoregionu Równiny Raciaskiej (Kondracki 2002) otoczone od południa, wschodu i północy wzniesieniami morenowymi a od zachodu wałami wydmy. Odwadnia je w kierunku północno-zachodnim kanał Zadębie. Zbiorowiska mechowiskowe zajmują obniżenia (dawne potorfia) i zdominowane są przez turzycę sztywną, a niekiedy przez t. dzióbkową lub t. nitkową. Warstwę mszyska tworzą złoście gwiazdkowy, limprichtia pośrednia i skorpionowiec brunatny *Scorpidium scorpioides*. W głębszych potorfiach zachowały się zbiorniki wodne z otwartym lustrem wody, zasiedlone przez gatunki ramienia Chara spp., pływacz (pływacz zwyczajny, p. mniejszy, p. pośredni) oraz mchy – głównie skorpionowiec brunatny. W ich bezpośrednim otoczeniu rozwinęły się szuwały kłociowe tworzone przez kłoc wiechowatą. We florze tego obszaru znajdziemy, poza wymienionymi, także storczyka krwistego, dziewięciornika błotnego i gnidosza błotnego. W 2011 r. utwory organiczne miały niewielką miąższość (10-20 cm) i składały się ze słabo rozłożonych szczątków roślin i mszaków, podścielonymi utworami piaszczystymi. Stopień uwodnienia w 2011 r. był umiarkowanie dobry (okresowy zalew torfowiska). Część obszaru była najprawdopodobniej użytkowana kośnie lub pastwiskowo do późnych lat dziewięćdziesiątych. Obecnie użytkowanie zarzucono, co skutkuje widoczną ekspansją drzew i krzewów. Stan zbiorowisk mechowiskowych na obiekcie mimo ich znacznej powierzchni należałoby ocenić jako niezadowalający (U1), przede wszystkim ze względu na istniejącą sieć rowów odwadniających oraz ekspansję zakrzaczeń. Biorąc powyższe pod uwagę, reprezentatywność oraz stan zachowania siedliska uznano jako dobre (B). Względna powierzchnia siedliska przyrodniczego w obszarze nie przekracza 2% (0,54 %) ogólnej powierzchni pokrytej przez ten typ siedliska przyrodniczego w obrębie kraju, w związku z czym parametr ten otrzymał ocenę C. Ocenę ogólną określono metodą najlepszej oceny eksperckiej i nadano jej wartość dobrą – B. Oceny stanu zachowania siedliska dokonano w oparciu o ogólnodostępne publikacje oraz dokumentację zespołu przyrodniczo-krajobrazowego [1, 2].

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
H	K02.01		i
H	J02.05		o
Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
M	X		b

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednoczesne.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ		[%]
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj	0
	związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0
Nieznana		100
Suma		100

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

1.F. Jarzombkowski, Ł. Kozub – Klub Przyrodników - „Regionalny Program Ochrony Torfowisk Alkalicznych (7230) w woj. mazowieckim”, Świebodzin 2011 r.2.S. Chmielewski, Towarzystwo Badań i Ochrony Przyrody „Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Półka-Raciąż”, Kielce 2004 r. 3.L. Wołejko, P. Pawlaczyk, R. Stańko - „Torfowiska alkaliczne w Polsce – zróżnicowanie, zasoby, ochrona” Wydawnictwo Klubu Przyrodników 2019 r.

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

[Powrót](#)

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]
PL04	100.0				

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony:

na poziomie krajowym lub regionalnym:

Kod rodzaju	Nazwa terenu	Rodzaj	Pokrycie [%]
PL04	Nadwkrzański	*	100.0

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

[Powrót](#)

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☐	Tak
☒	Nie, ale jest w przygotowaniu
☐	Nie

7. MAPA OBSZARU

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH140059

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

☒

Tak

☐

Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)